

Rekenkameronderzoek kwaliteit van raadsvoorstellen

Rekenkamer Tytsjerksteradiel
Thijs Boertien (TwynstraGudde)

24 september 2026

A close-up photograph of a spiral-bound notebook. A white ruler is placed horizontally across the top of the notebook. The spiral binding is visible on the left side. The notebook pages are white with some faint markings. The image is partially obscured by a white curved shape on the right side.

Agenda

- Aanleiding en doelstelling
- Vraagstelling en afbakening
- Aanpak
- Bevindingen
- Conclusies en aanbevelingen

Aanleiding en doelstelling

Aanleiding

- Eerdere (rekenkamer)onderzoeken in diverse Nederlandse gemeenten naar de kwaliteit van raadsvoorstellen laten zien dat deze voor verbetering vatbaar zijn.
- Stond niet op de agenda van de rekenkamer, maar wel voor gekozen i.v.m. de ontvlechting en de gemeenteraadsverkiezingen.

Doelstelling

Inzicht krijgen in:

- Of de kwaliteit van de raadsvoorstellen voldoende is voor de gemeenteraad om zijn kaderstellende en controlerende rol goed te vervullen.
- Dit om de positie van de raad te versterken en het besluitvormingsproces, indien nodig, te verbeteren.

Vraagstelling

Centrale vraag

Hoe is de kwaliteit van de raadsvoorstellen en is die kwaliteit voldoende voor de gemeenteraad om zijn kaderstellende en controlerende rol te vervullen?

Deelvragen over:

- Proces (rollen, taken en verantwoordelijkheden)
- Kwaliteit van de raadsvoorstellen (structuur, format en begrijpelijkheid)
- Beleidsrationaliteit (beleidsmatige relevantie en inbedding)
- Ervaringen van raadsleden
- Concrete verbeteringen

De aanpak in beeld – Planning

1. Startgesprek

2. Documentenstudie *o.a. 15 raadsvoorstellen* & Enquête

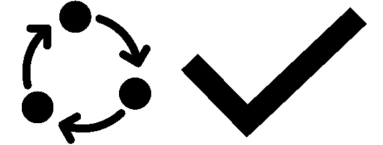
13 raadsleden + 1 burgerlid

3. Focusgroepen, gesprekken en raadssessie

4. Conceptrapport

5. Wederhoor, eindrapport en presentatie

Bevindingen

Proces

Wat goed gaat

- Proces is helder beschreven en breed bekend; vormt in de praktijk het uitgangspunt.
- Rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn per stap vastgelegd, met ingebouwde controlemomenten.
- Nieuwe PFO-structuur zorgt voor betere en meer gestructureerde afstemming met de portefeuillehouder.

Verbeterpunten

- Integrale afstemming (consulteren van collega's) vindt te laat, onvoldoende en niet uniform plaats
- Griffie-advies (voorheen "griffiecheck") nog niet structureel geborgd: wordt regelmatig overgeslagen of te laat ingezet, en nog niet verwerkt in de procesbeschrijvingen.
- Raadpleegbaarheid van eerdere raadsvoorstellen in het Raadsinformatiesysteem ervaren als omslachtig door raadsleden.

Kwaliteit

Wat goed gaat

- Investeren in kwaliteit via trainingen, e-learningmodules en informele ondersteuning vanuit griffie en bestuurssecretariaat.
- Voorstellen hebben herkenbare en logische opbouw, dankzij de vaste formats.
- Besluitvormende voorstellen bevatten consequent heldere, genummerde beslispunten.
- Raadsleden waarderen de kwaliteit van voorstellen gemiddeld met een **7**.

Verbeterpunten op het gebied van :

- Samenvattingen
- Zelfstandige leesbaarheid
- Toelichting van vaktermen en afkortingen.
- Beperkt ingevulde/toegelichte risico's.
- Vaak ontbreken van evaluatieafspraken.

Beleidsrationaliteit

Wat goed gaat

- Meestal duidelijk welk probleem moet worden opgelost en waarom dit actueel en relevant is.
- Er wordt verwezen naar eerder vastgesteld beleid, eerdere raadsbesluiten of beleidsdocumenten.
- Afwijkingen van eerder beleid worden, waar dit zich voordoet, expliciet gemaakt en onderbouwd.

Verbeterpunten

- Alternatieve beleidsopties worden onvoldoende uitgewerkt; vaak slechts één optie genoemd of "n.v.t." zonder toelichting.
- Voor- en tegenargumenten, gevolgen en risico's van alternatieven regelmatig summier.
- Niet altijd concreet hoe het voorstel bijdraagt aan vastgestelde beleidsdoelen en ambities.

Conclusies en aanbevelingen

Conclusies (1/2)

- De kwaliteit van de raadsvoorstellen stelt de gemeenteraad in het algemeen in staat om zijn kaderstellende en controlerende rol te vervullen.
- Er gaat al veel goed:
 - Helder en breed bekend proces, met vastgelegde rollen en controlemomenten.
 - Format met vaste, herkenbare kopjes.
 - Heldere, genummerde besispunten in besluitvormende voorstellen.
 - Beleidsrationaliteit: probleem en relevantie meestal duidelijk, verwijzing naar eerder beleid op orde.

Conclusies (2/2)

- Kwaliteit is niet op alle onderdelen voldoende geborgd:
 - Eenduidige toepassing van het format.
 - Integrale afstemming bij totstandkoming van voorstellen.
 - Rol van de griffie (griffie-advies) nog niet structureel geborgd.
 - Bondige en kernachtige samenvattingen.
 - Zelfstandige leesbaarheid van voorstellen.

→ Daardoor beschikt de raad niet altijd over kwalitatief goede voorstellen die nodig zijn om besluiten goed onderbouwd te nemen.
- Geen gedeeld beeld van wat een goed raadsvoorstel precies is; kwaliteit daardoor afhankelijk van individuen.

Aanbevelingen

Verbetering van de kwaliteit van de raadsvoorstellen zelf

1. Verzoek het college om de formats aan te scherpen met een duidelijkere schrijfwijzer met minimale kwaliteitseisen per kopje, en deel dit met de raad.
2. Verzoek het college om een structureel intern scholingsaanbod voor opstellers van raadsvoorstellen te creëren.

Verbeteringen van het proces

3. Verzoek het college om het griffie-advies als verplichte stap in het proces vast te leggen.
4. Verzoek het college om te borgen dat teammanagers een voorstel niet alleen procesmatig, maar ook inhoudelijk toetsen aan de schrijfwijzer voordat het naar PFO of college gaat.
5. Verzoek het college om integrale afstemming als aantoonbare voorwaarde voor PFO-agendering te stellen, met uniforme sturing door teammanagers hierop.